

Τ Μ Η Μ Α
Θ Ε Α Τ Ρ Ι Κ Ω Ν
Σ Π Ο Υ Δ Ω Ν
Π Α Ν Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ι Ο Υ
Α Θ Η Ν Ω Ν

ΠΡΩΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Το Ελληνικό Θέατρο
από τον 17ο
στον 20ό αιώνα

Στη μνήμη του Γιάννη Σιδέρη

17, 18, 19, 20 Δεκεμβρίου 1998

Παλαιό Αμφιθέατρο Ιατρικής
Πανεπιστημίου Αθηνών
Πανεπιστημίου 30

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Πρόεδρος: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

Αντιπρόεδρος: Βάλτερ Πούχνερ

Μέλη: Πλάτων Μαυρομούστακος
Κυριακή Πετράκου
Ιωσήφ Βιβιλάκης

Το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών,

στο πλαίσιο των επιστημονικών δραστηριοτήτων του, κάθε χρόνο διοργανώνει συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και την διατύπωση πορισμάτων έρευνας, τα οποία αναφέρονται σε σημαντικά ζητήματα της ελληνικής θεατρολογίας. Όπως είναι γνωστό οι θεατρικές σπουδές αποτελούν ένα νέο επιστημονικό χώρο στην Ελλάδα και, ως εκ τούτου, οι άγνωστες πτυχές της θεατρικής πρακτικής και τα κενά στην ιστορία του ελληνικού θεάτρου είναι πολλά και σημαντικά. Φιλοδοξία του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών αποτελεί η σταδιακή κάλυψη των κενών αυτών με την παρότρυνση νέων, αλλά και καταξιωμένων ερευνητών, να τα προσεγγίσουν με επιστημονική μέθοδο, προκειμένου να αποκτήσει η ελληνική θεατρολογία ένα *corpus* επιστημονικών εργασιών, διατριβών, μονογραφιών, συγκριτικών προσεγγίσεων ή ιστορικών ερευνών, το οποίο κρίνεται απαραίτητο όχι μόνο για την ανάπτυξη ενός επιστημονικού διαλόγου υψηλού επιπέδου, αλλά και για την υποστήριξη του διδακτικού έργου των θεατρολογικών μαθημάτων.

Για το 1998, το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών διοργανώνει το Πρώτο Πανελλήνιο Θεατρολογικό Συνέδριο, με θέμα *Το Ελληνικό Θέατρο από τον 17ο στον 20ό αιώνα*, αφιερωμένο στη μνήμη του Γιάννη Σιδέρη, το οποίο αποσκοπεί στην επικοινωνία επιστημονικού προσωπικού των ελληνικών ΑΕΙ με διακεκριμένους καλλιτέχνες και δημιουργούς, στην κατεύθυνση μιας αμεσότερης επαφής, τόσο των πανεπιστημίων με την σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, όσο και στην ενημέρωση των δημιουργών για τα νεότερα ζητήματα της επιστημονικής έρευνας με αντικείμενο το θέατρο. Το συνέδριο εντάσσεται σε ένα γενικότερο πρόγραμμα του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, με απώτερο στόχο μια συνεχή επικοινωνία και ανταλλαγή απόψεων μεταξύ σημαντικών πόλων της σύγχρονης ελληνικής πνευματικής ζωής.

Έναρξη: 19:00

Προσφώνηση από τον Πρύτανη του Παν/μίου Αθηνών
Καθηγ. κ. **Κωνσταντίνο Δημόπουλο**

Προσφώνηση από τον Πρόεδρο του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών (Τ.Θ.Σ.)
Παν/μίου Αθηνών
Καθηγ. κ. **Σπύρο Α. Ευαγγελάτο**

Εναρκτήριες Ομιλίες

Βάλτερ Πούχνερ

Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

Η νέα εικόνα της ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου.

Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

*Υπάρχει «συνέχεια» στην νεοελληνική θεατρική ιστορία
(1590 περ. - 1990 περ.);*

Δεξίωση

Πάνω: Εικονογράφηση από το μοναδικό χειρόγραφο (1710) του «Ερωτόκριτου» (Βιβλιοθήκη Βρετανικού Μουσείου - Λονδίνο).
Αριστερά: Χαλκογραφία από την έκδοση της «Ερωτικής Πίστης» (1620) του Αντωνίου Πάντημου.

Πρωί 9.30

Ο ι α π α ρ χ έ ς

Πρόεδρος: Βάλτερ Πούχνερ

9.30 Πλάτων Μαυρομούστακος

Επικ. Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

Προβλήματα κατασκευής μιας ιστορίας του θεάτρου.

Το παράδειγμα του Γιάννη Σιδέρη.

9.50 Άννα Ταμπάκη

Διδάκτωρ, Ιστορικός των ιδεών και του θεάτρου - Εντεταλμένη (επίκουρη)

Ερευνήτρια ΚΝΕ/ΕΙΕ, Διδάσκουσα στο Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Πατρών

Συνέχειες και τομές: Σκέψεις για την περιοδολόγηση του νεοελληνικού θεάτρου.

10.10 Τασούλα Μαρκομιχαλάκη

Καθηγ. Μέσης Εκπαίδευσης/Διδάκτωρ Φιλολογίας

«Μυστικά και ψέμματα» στην κρητική αναγεννησιακή κωμωδία: προσέγγιση της πλοκής των σωζόμενων έργων.

10.30 Διάλειμμα

11.00 Ιωσήφ Βιβιλάκης

Λέκτωρ Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

«Αυξεντιανός Μετανοημένος».

Μια πολιτική κωμωδία του 18ου αιώνα.

11.20 Θόδωρος Χατζηπανταζής

Καθηγ. Θεατρολογίας Παν/μίου Κρήτης

Ο ιδιόμορφος χαρακτήρας τού Διαφωτισμού στο Ελληνικό Θέατρο.

11.40 Δημήτρης Σπάθης

Ομότιμος Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

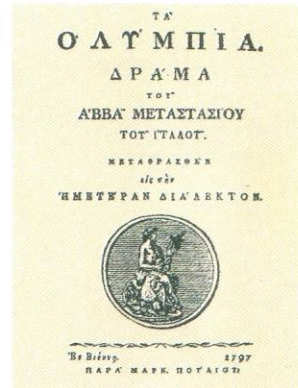
Η επτανησιακή συμβολή στη θεμελίωση της νεοελληνικής σκηνής, 1800 - 1864.

12.00 Νίκος Μπακουνάκης

Διδάκτωρ Ιστορίας και Πολιτισμών /

Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Πατρών

Η έρευνα για το μελόδραμα (όπερα) στον ελληνικό χώρο. Τέλος 18ου αιώνα - αρχές 20ού. Διαπιστώσεις, προβλήματα, υποθέσεις, προοπτικές.

Ο Κουβιέλος και ο Χαλκίας από το χειρόγραφο της «Κριγένειας» του Πέτρου Κατσαίτη που φυλάσσεται στη Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

12.20 Συζήτηση

Απόγευμα 17.30

Ο 19ος αιώνας

Πρόεδρος: Δημήτρης Σπάθης

17.30 Αντιγόνη Μανασσή

Υποψήφια Διδάκτωρ - Υπεύθυνη Μουσείου Παξινού - Μινωτή
«Χυδαιοαριστοκρατομαχία». Η ελληνική δραματοουργία την τελευταία
εικοσαετία του 19ου αι. (1880 - 1900). Τυπωμένα ελληνικά
θεατρικά έργα.

17.50 Χρυσόθεμις Σταματοπούλου - Βασιλάκου

Λέκτωρ Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών
Πολιτικές μονόπρακτες κωμωδίες του 19ου αιώνα.

18.10 Γεωργία Λαδογιάννη

Επικ. Καθηγ. Παν/μίου Ιωαννίνων - Τμ. Φιλολογίας
Η μεταφρασμένη μονόπρακτη κωμωδία του 19ου αιώνα.

18.30 Διάλειμμα

19.00 Κυριακή Πετράκου

Λέκτωρ Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών
Οι κλασικο-ρομαντικές αντιφάσεις του Σπυριδωνος Βασιλειάδη.

19.20 Αντρέας Δημητριάδης

Διδάσκων στο Τμήμα Θεάτρου Α.Π.Θ. - Σχολή Καλών Τεχνών
Ο ηθοποιός Βασίλειος Ανδρονόπουλος (1838 - 1892).

19.40 Ρέα Γρηγορίου

Θεατρολόγος - Τμήμα Θεάτρου Α.Π.Θ. Σχολή Καλών Τεχνών
Ο Δ. Κορομηλάς και η πορεία προς το αστικό δράμα
στο νεοελληνικό θέατρο του 19ου αι.

20.00 Συζήτηση

Ο Ευάγγελος Παντόπουλος ως Μπαρμπαγκιόργης στους «Μυλωνάδες» και ο Δημήτρης Κοτοπούλης ως Μήτρος στον «Αγαπητικό της Βοσκοπούλας» του Δημητρίου Κορομηλά.

Πρωί 9.30

Πρόεδρος: Νάσος Βαγενάς

9.30 Ευαγγελία Ανδριτσάνου

Θεατρολόγος - Κάτοχος τίτλου μεταπτυχιακών Σπουδών Τ.Θ.Σ.
Παν/μίου Αθηνών

Θέατρο, δημοσιογραφία και πολιτική στο β' μισό του 19ου αι.

Η επεισοδιακή παράσταση του Ραμπαγά από τον θίασο «Μένανδρο» του Δ. Ταβουλάρη.

9.50 Ηρώ Κατσιώτη

Φιλολόγος - Θεατρολόγος D.E.A. - υποψήφια διδάκτωρ Τ.Θ.Σ.

Η «τύχη» της Γκόλφως.

10.10 Κώστας Ασημακόπουλος

Συγγραφέας - Πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων

Η περίπτωση Γρηγόριος Ξενόπουλος.

10.30 Γιώργος Φράγκογλου

Διδάσκων στο Α.Π.Θ. - Σχολή Καλών Τεχνών, Τμήμα Θεάτρου

Τα μονόπρακτα του Γ. Ξενόπουλου.

10.50 Διάλειμμα

Τ ο Θ έ α τ ρ ο τ ω ν Ι δ ε ώ ν

11.20 Ευσεβία Χασάπη

Καθηγ. Φιλολόγος Μέσης Εκπαίδευσης - Διδάκτωρ Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

Ο Νουμάς και το θέατρο.

11.40 Βαρβάρα Γεωργοπούλου

Φιλολόγος - Θεατρολόγος / Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Τ.Θ.Σ.

Παν/μίου Αθηνών.

Η Γαλάτεια Καζαντζάκη και

η λαϊκή παράδοση.

12.00 Ιωάννα Παπαγεωργίου

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια διδ/κού επιπέδου - Drama Department Goldsmith's College - University of London

Επιρροές της ευρωπαϊκής θεωρίας στη «Θυσία» του Νίκου Καζαντζάκη.

12.20 Συζήτηση

Ο Διονύσιος Ταβουλάρης στην «Νεράιδα του Κάστρου» του Δ. Γρ. Κομπούρογλου (1894).

Απόγευμα 17.30

Ο μεσοπόλεμος

Πρόεδρος: Θόδωρος Χατζηπανταζής

17.30 Νικηφόρος Παπανδρέου

Καθηγ. Α.Π.Θ. Τμήμα Θεάτρου - Σχολή Καλών Τεχνών

Ζητούμενα της έρευνας για τη θεατρική ιστορία της Θεσσαλονίκης.

17.50 Λίλα Μαράκα

Αναπλ. Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών

Το θέατρο της Επιθεώρησης στη μεταβατική περίοδο των μέσων της δεκαετίας του '20 και το «Ρωμέικο» του Μιλτιάδη Λιδωρίκη.

18.10 Άννα Σταυρακοπούλου

Λέκτωρ Νεοελληνικών Σπουδών - Harvard University/Department of the Classics

Παράδοση και ανανέωση: ο караγκιοζοπαίχτης

Ντίνος Θεοδωρόπουλος στην Πάτρα του 1930.

18.30 Διάλειμμα

19.00 Αρετή Βασιλείου

Υποψήφια διδάκτωρ Θεατρολογίας Παν/μίου Κρήτης

Η αναβίωση του Κρητικο-επτανησιακού θεάτρου στο Μεσοπόλεμο.

19.20 Αντώνης Γλυτζουρής

Διδάκτωρ Παν/μίου Κρήτης

Ο Νικολάι Εβρέινωφ και η πρόσληψη του «θεατρινισμού» στο νεοελληνικό θέατρο του Μεσοπολέμου.

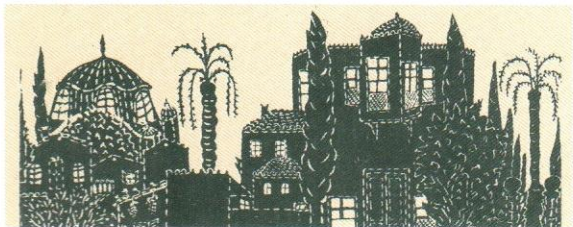
Το Μεταπολεμικό Θέατρο

19.40 Αφροδίτη Σιβετίδου

Αναπλ. Καθηγ. Θεατρολόγος Α.Π.Θ

Η μεταγραφή του μύθου της Ηλέκτρας στο νεοελληνικό θέατρο.

20.00 Συζήτηση

Σκηνικό Θεάτρου Σκιών από την έκδ. των Δ. Τσούχλου, Α. Μπαχαριάν «Η Σκηνογραφία στο Νεοελληνικό Θέατρο» (Αποψη, 1985, σ. 93).

Η αφίσα της επιθεώρησης «Παναθηναία» του 1912, που παιζόταν στο θέατρο Ολύμπια.

Πρωί 9.30

Πρόεδρος: Νικηφόρος Παπανδρέου

9.30 Αγνή Μουζενίδου

Λέκτωρ Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών
Ο θίασος των Ενωμένων Καλλιτεχνών.

9.50 Γιώργης Χριστοφιλάκης

Συγγραφέας
Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο - Μάνος Κατράκης.

10.10 Χαρά Μπακονικόλα - Γεωργοπούλου

Αναπλ. Καθηγ. Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών
Οι παρόντες νεκροί του Παύλου Μάτεσι.

10.30 Ανδρέας Ζάκας

Δ/ντής Πειραματικού Λυκείου Αγ. Αναργύρων - Συντονιστής ελληνικού προγράμματος Comenius: θεατρική παιδεία στα λύκεια, θεωρία και πράξη - Σύμβουλος - μέλος Δημοτικού Θεάτρου Ιλίου.
Το νεοελληνικό θέατρο στη σύγχρονη εκπαίδευση.

10.50 Διάλειμμα

11.20 Μαρία Μαυρογένη

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Παν/μίου Κρήτης
Η ένταξη της αρχαίας κωμωδίας στα φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου - το άλυτο πρόβλημα του Αριστοφάνη.

11.40 Μαρία Λαμπαδαρίδου - Πόθου

Συγγραφέας - Πτυχιούχος Σπουδών Θεάτρου Σορβόνης
Αναφορά στο έργο της Λούλας Αναγνωστάκη.

12.00 Συζήτηση

Το Δημοτικό Θέατρο Αθηνών, έργο του E. Ziller, γύρω στα 1900.

Απόγευμα 17.30

Πρόεδρος: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος

17.30 Κώστας Γεωργουσόπουλος

Φιλολόγος - Κριτικός - Επιστ. Συνεργάτης/Διδάσκων Τ.Θ.Σ. Παν/μίου Αθηνών
Η ελληνική μεταπολεμική φαρσοκωμωδία: είδος μεικτό και νόμιμο;

17.50 Ελίζα - Άννα Δελβερούδη

Αναπλ. Καθηγ. Παν/μίου Κρήτης - Τομέας Θεατρολογίας - Μουσικολογίας
 «Εκ των στυλοβατών του καταστήματος»: ο Χρήστος Γιαννακόπουλος,
 ο Αλέκος Σακελλάριος και η μεταπολεμική κωμωδία.

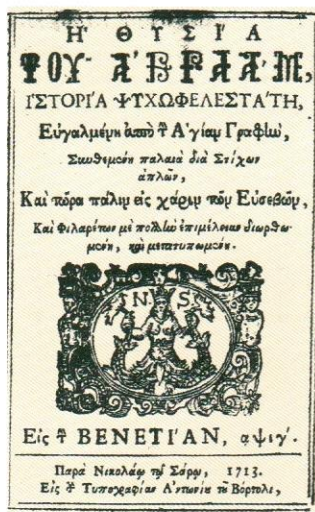
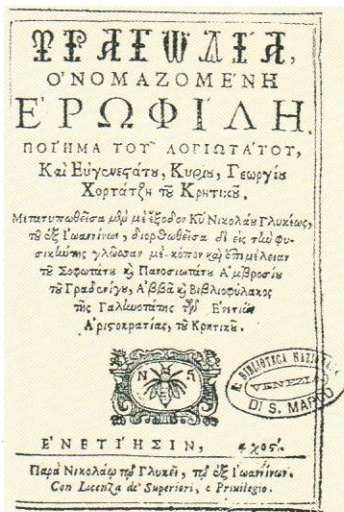
18.10 Γιώργος Πεφάνης

Διδάκτωρ. Θεατρολογίας/Επιστημονικός Συνεργάτης Ακαδημίας Αθηνών
 και Παν/μίου Αθηνών
*Η Ελληνική Δραματουργία στις δεκαετίες του '80 & του '90.
 Τάσεις, σταθμοί και προοπτικές.*

18.30 Διάλειμμα

19.00 Συζήτηση

Τέλος του Συνεδρίου

Αντωνίου Πάντιμου, «Ερωτική Πίστη». Βενετία, 1620.
 Γεωργίου Χορτάση, «Ερωφίλη». Βενετία, 1676.
 «Θυσία του Αβραάμ». Βενετία, 1713.

Σ Υ Ν Ο Π Τ Ι Κ Ο Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΠΕΜΠΤΗ, 17 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1998 Αίθουσα Τελετών Πανεπιστημίου Αθηνών	ΣΑΒΒΑΤΟ, 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1998 Παλαιό Αμφιθέατρο Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών
<i>Έναρξη: 19:00</i>	<i>Πρωί 9.30</i> Πρόεδρος: Νάσος Βαγενάς
<i>Προσφωνήσεις</i>	9.30 Ευαγγελία Ανδριτσάνου 9.50 Ηρώ Κατσιώτη 10.10 Κώστας Ασημακόπουλος 10.30 Γιώργος Φράγκογλου
Κωνσταντίνος Δημόπουλος Σπύρος Α. Ευαγγελάτος	<i>10.50 Διάλειμμα</i>
<i>Εναρκτήριες Ομιλίες</i>	Το Θέατρο των Ιδεών
Βάλτερ Πούχνερ Σπύρος Α. Ευαγγελάτος	11.20 Ευσεβία Χασάπη 11.40 Βαρβάρα Γεωργοπούλου 12.00 Ιωάννα Παπαγεωργίου
<i>Δεξίωση</i>	<i>12.20 Συζήτηση</i>
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 18 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1998 Παλαιό Αμφιθέατρο Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών	<i>Απόγευμα 17.30</i> Ο μεσοπόλεμος Πρόεδρος: Θόδωρος Χατζηπανταζής
<i>Πρωί 9.30</i> Οι απαρχές Πρόεδρος: Βάλτερ Πούχνερ	17.30 Νικηφόρος Παπανδρέου 17.50 Λίλα Μαράκα 18.10 Άννα Σταυρακοπούλου
9.30 Πλάτων Μαυρομούστακος 9.50 Άννα Ταμπάκη 10.10 Τασούλα Μαρκομιχελάκη	<i>18.30 Διάλειμμα</i>
<i>10.30 Διάλειμμα</i>	19.00 Αρετή Βασιλείου 19.20 Αντώνης Γλυτζουρής
11.00 Ιωσήφ Βιβιλάκης 11.20 Θόδωρος Χατζηπανταζής 11.40 Δημήτρης Σπάθης 12.00 Νίκος Μπακουνάκης	Το Μεταπολεμικό Θέατρο
<i>12.20 Συζήτηση</i>	19.40 Αφροδίτη Σιβετίδου
<i>Απόγευμα 17.30</i> Ο 19ος αιώνας Πρόεδρος: Δημήτρης Σπάθης	<i>20.00 Συζήτηση</i>
17.30 Αντιγόνη Μανασσή 17.50 Χρυσόθεμις Σταματοπούλου-Βασιλάκου 18.10 Γεωργία Λαδογιάννη	ΚΥΡΙΑΚΗ, 20 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1998 Παλαιό Αμφιθέατρο Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών
<i>18.30 Διάλειμμα</i>	<i>Πρωί 9.30</i> Πρόεδρος: Νικηφόρος Παπανδρέου
19.00 Κυριακή Πετράκου 19.20 Αντρέας Δημητριάδης 19.40 Ρέα Γρηγορίου	9.30 Αγνή Μουζενίδου 9.50 Γιώργης Χριστοφιλάκης 10.10 Χαρά Μπακονικόλα-Γεωργοπούλου 10.30 Ανδρέας Ζάκας
<i>20.00 Συζήτηση</i>	<i>10.50 Διάλειμμα</i>
	11.20 Μαρία Μαυρογένη 11.40 Μαρία Λαμπαδαρίδου - Πόθου
	<i>12.00 Συζήτηση</i>
	<i>Απόγευμα 17.30</i> Πρόεδρος: Σπύρος Α. Ευαγγελάτος
	17.30 Κώστας Γεωργουσόπουλος 17.50 Ελίζα - Άννα Δελβερούδη 18.10 Γιώργος Πεφάνης
	<i>18.30 Διάλειμμα</i> <i>19.00 Συζήτηση</i>
	Τέλος του Συνεδρίου

Γιάννης Σιδέρης (1898 - 1975)

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1898 και πέθανε το 1975. Σπούδασε Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και για τριάντα περίπου χρόνια υπηρέτησε στη Μέση Εκπαίδευση ως Φιλολόγος.

Το μέγα πάθος του υπήρξε το Θεάτρο και η συλλογή Ιστορικού Αρχείου από τη γέννηση του Νέου Ελληνικού Θεάτρου μέχρι την ημέρα που έφυγε από κοντά μας. Δίκαια θεωρείται ως ο σημαντικότερος Ιστορικός του Θεάτρου μας, ενώ η ΙΣΤΟΡΙΑ του και οι αμέτρητες μελέτες του για πρόσωπα και πράγματα του Θεάτρου μας αποτελούν τις μόνες πηγές υπεύθυνης πληροφόρησης και ενημέρωσης.

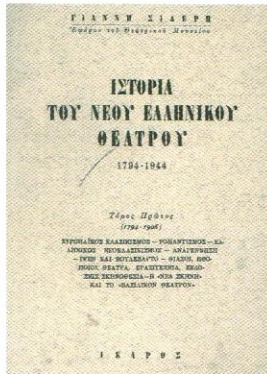
Το 1938 ανέλαβε να αξιοποιήσει την ιδέα του Θ. Συναδινού, Προέδρου της Ε.Ε.Θ.Σ., για ίδρυση Ελληνικού Θεατρικού Μουσείου, αναλαμβάνοντας τα καθήκοντα Εφόρου, υπευθυνότητα που διατήρησε μέχρι το θάνατό του.

Παράλληλα με το συλλεκτικό έργο του συνέχισε την παραγωγή του στον τομέα της Ιστοριογραφίας, της Θεατρογνωσίας και της Κριτικής.

Εκτός απ' τον πρώτο τόμο, που εκδόθηκε από τις Εκδόσεις ΙΚΑΡΟΣ και καλύπτει την περίοδο 1794-1908 και τον δεύτερο, που καλύπτει την περίοδο 1909-1944, ο Γιάννης Σιδέρης ολοκλήρωσε την ιστορική μελέτη του με το ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ, που κυκλοφόρησε το 1975, έργο μνημειώδες και θεματολογικά και υφολογικά.

Ανάμεσα στα δημοσιεύματά

Το εξώφυλλο της πρώτης έκδοσης της «Ιστορίας του Νέου Ελληνικού Θεάτρου» του Γιάννη Σιδέρη, Α' τόμος, Ίκαρος, 1951.

Εικόνα εξωφύλλου:

Σχέδιο του Γιάννη Τσαρούχη για το πρόγραμμα της παράστασης της «Ερωφίλης» του Γ. Χορτάση, από τη Λαϊκή Σκηνή του Κ. Κουν στο θέατρο Ολύμπια (1934).

του, που ξεπερνούν τα πεντακόσια, αναφέρουμε:

— «Το Καμειδύλλιο (1888-1896)», ΜΟΥΣΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 1933.

— ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ (1795-1929), Βασική Βιβλιοθήκη, 1953.

— ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ, 1965.

— ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΩΣ ΤΙΣ ΔΕΛΦΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ (1817-1927), 1966.

— ΤΟ 1821 ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ, ΗΤΟΙ ΠΩΣ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ Η ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΚΗΝΗ (1742-1822), 1971.

Έγραψε, επίσης, και αξιολογα θεατρικά έργα: ΑΓΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ (1947), ΤΟ ΠΑΛΗΚΑΡΙ ΤΗΣ ΦΑΚΗΣ (Ελεύθερη διασκευή από τον Πλάυτο).

Οι φιλολογικές μελέτες του, οι θεατρολογικές του έρευνες και τα κριτικά σημειώματά του είναι αμέτρητα και «τον καθιστούν μοναδικό και ανεπανάληπτο επιστήμονα και άνθρωπο», όπως γράφει σε σχετικό σημείωμα (ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ, Εκδοτική Αθηνών), ο φιλόλογος και κριτικός θεάτρου κ. Κ. Γεωργουσόπουλος, για να προσθέσει:

«...Κάθε μελλοντική θεατρολογική ή ιστορική μελέτη θα ξεκινάει και θα διέρχεται από το έργο του Σιδέρη». Ποιος θα μπορούσε να το αμφισβητήσει;

Μ[ανόλης] Κ[ορρές]
από την β' έκδοση της «Ιστορίας του Νέου Ελληνικού Θεάτρου» (Επιμ. Πλ. Μαυρομούστακος, Ξ. Ζαχαράκη)
τ. Α' (Μουσείο και Κέντρο Μελέτης του Ελληνικού Θεάτρου, έκδ. Καστανιώτη 1990)